

TOPLUM VE HEKİM YAYIN KURULU'NDAN

Kriz sürüyor. Her alana olduğu gibi, sağlığa da vurarak. 1994 krizi ağırlıklı olarak kamu sağlık hizmetlerini dibe ittiyse, 2001 Şubat krizi daha çok özel sağlık sektörünü etkiledi. Kamusal sigorta fonlarının kriz karşısında kendilerini korumaya almaları sonucu, özel sektörü bugüne kadar büyüten "kamudan özele sevk süreci" önemli ölçüde aksadı. Kamu hastaneleri de, kendi yağları ile kavrulmak durumunda kaldıklarından, kendilerine sevk edilen hastaları özele gönderme işlemlerini asgariye indirdiler. Özel sağlık sektörünün en önemli müşterisi konumundaki köylü de, yaklaşık iki yıldır zaten zor durumda! Bu gelirin azalmasına yol açan gelişmelere, bir de gelen "müşterinin" pazarlıkçı olmaya başlaması, özel sağlık sektörünün gelirini hızla düşürdü. Genellikle ithal malzeme ile çalışan çoğu büyük sağlık işletmesi/kuruluşu, doların yükselmesini giderlerinin ikiye katlanması biçiminde yaşadı. Kamudaki ücretlerin yıllar içinde erimesiyle, bir ek gelir kapısı olarak girdikleri özel sağlık sektörü, hekimler için umut olma özelliğini yitirmeye başladı. Son 3-4 ayda kapanan muayenehanelerin azlığı, hekimlerin henüz eski birikimleri ile krizin nereye gideceğini kestirmeye ve bekleme sınırlarının ne olacağını belirlemeye karar veremediklerini gösteriyor. Ama, özellikle ithal girdiyle çalışan, borcu çok olan özel sağlık işletmelerinin krizin daha uzun sürmesi durumunda dayanması oldukça zor görünmektedir. Sektörün bir başka önemli alanı olan ilaçta kriz, özellikle eczaneleri vurmaya başladı. Bu vurmada, arkadan gelebilecek bir eczane zincirleri-tekelleşme programının etkisinden söz edilmekte.

Kamu, bu krizden etkilenmedi mi? Hayır, etkilendi. 1994 krizi ile kamu sağlık kurumları kendi yağıyla kavrulmaya alışmışlardı. Şimdi de, küçülerek, önlemler alarak ayakta durmaya çalışıyorlar. Bu önlemler, vatandaş içinse ek katkıdan başka bir anlam ifade etmiyor. Üstelik, yoksul vatandaşın tek seçeneği sağlık ocaklarının da paralı olması gündeme getirildi. Hastaneleri "kurtaran"-sosyal güvenlik kurumlarının sırtından-sihirli "döner sermaye" çözümü, şimdi de sağlık ocakları için gündemde. Kamu da, krizden kurtulmak için, "kamuluktan çıkma" yolunu seçmek durumunda...

Böyle bir dönemde, 224 sayılı Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesi Hakkında Yasa'nın Kırkıncı Yılında, Sosyalleştirme Genel Kurulu'nun üçüncüsü TTB'nin çağrısı ve organizasyonu ile 26-27 Mayıs 2001 tarihinde Ankara'da toplandı. Pek çok meslek grubunun coşkulu ve geniş katılımıyla gerçekleştirilen genel kurul bir çok bildirin tartışıldığı zenginlikle tamamlandı: 224'e ve kamuculuğa sahip çıkma hedefini yeniden önüne koyarak.

Ekonomik kriz, siyasal ve toplumsal yaşama da yansıyor. 20 yıldır 12 Eylül cenderesi ile götürülen Türkiye toplumu, bir demokratik açılım bir yana, daha da baskı altına alınmaya çalışılıyor. Bu baskıdan TTB de nasibini almakta. 19 Aralık 2000'de kurtarmak istedikleri mahkumları katletmeyi, tüm topluma bir "kurtarma" gibi sunmalarına ve insan yaşamı ile oynamalarına itiraz eden TTB'yi tehdit etme politikasını, yönetenler, açık baskıya dönüştürdüler. TTB'yi açlık grevleri ile ilgili yaptığı bir basın açıklaması nedeniyle ihbar eden Ankara Emniyeti, yöneticilerinin görevden alınması istemi ile bir davaya neden de oldu. Ama, bu girişim ters tepti. Hem hekimler örgütlerine sahip çıktılar, demokratik kamuoyu ile birlikte. Hem de, yargılananlar, kendilerini yargılamak isteyenleri "yargıladılar", açtıkları davanın arkasında bile duramaz hale getirdiler. Darısı, Bursa'da "verilen görevi yapmadıkları için yargılanan" meslektaşlarımıza.

Böyle bir ortamda, TTB, genel kurula gidiyor. Siyasal yaşamın daha da daraltılmaya çalışıldığı bir ortamda, hem kendine, hem topluma-mütevazi de olsa-yer açma çabasında olan TTB, genel kurulu, bir mücadele sürecinin bileşeni haline getirmeye gidiyor. Uzun süredir sürmekte olan demokratik tepkilerini, 28 Haziran'da yükseltmeyi ve genel kurula bu havada gitmeyi planlayan TTB, genel kurulun ikinci gününde bu ülkenin geleceğine ilişkin kaygılara da ne kadar sahip olduğunu göstereceği bir program yaşama geçirecek. "Bugünkü sorunlar ne? 2020'de bu sorunlardan kurtulamamış/kurtulmuş Türkiye projeksiyonu nasıldır?" sorularını tartışmayı önüne koyan TTB, pratik mücadelenin anlamlandırılması için de ilginç bir örnek kurguluyor. Bu sürece, ne kadar çok meslektaşımız katılırsa, o kadar geniş bir zenginlik olacağına inanıyoruz. İş başına...

2001'in üçüncü sayısının dosya konusu, "Topluma Dayalı Tıp Eğitimi". Genç arkadaşımız Alpay Azap'ın-biraz da öğrenciliğinden bu yana uğraştığı bu alanda-hazırladığı dosyamız oldukça zengin. Temel kavramlardan, ülkemiz uygulamalarına, 1980 öncesi ülke birikimlerimizden dünyadaki son gelişmelere, sağlık sistemi ile ilişkilerden uygulamalara eleştirel yaklaşımlara kadar pek çok boyutu ile alınan dosya konusu, bir yanı ile sektörümüzde müdahale olanaklarını da gösteriyor. Bundan sonraki dosya konularımızı Olağandışı Durumlarda Sağlık Hizmetleri, Sağlık Bakanlığı, Toplumsal Şiddet, Dünya Sağlık Örgütü olarak düşünüyor ve katkılarınızı bekliyoruz. Sevgi ile kalın...